

Naslednja klasifikacija besedil glede na *tip besedila*, ki je bila uporabljena tudi v raziskavi PISA 2012, je povzeta po avtorju Werlichu (1976):

- *Opis* je tip besedila, v katerem se informacija nanaša na lastnosti določenega predmeta *v prostoru*. Opisna besedila navadno odgovarjajo na vprašanje KAJ (opis določenega kraja v vodniku ali dnevniku, opis funkcije določenega procesa v tehničnih navodilih ipd.).
- *Pripoved* je tip besedila, v katerem se informacija nanaša na lastnosti določenega predmeta *v času*. Pripovedna besedila navadno odgovarjajo na vprašanje KDAJ IN V KAKŠNEM ZAPOREDJU. Naslednje vprašanje, na katerega tovrstna besedila po navadi odgovarjajo, je, zakaj se liki v pripovedi vedejo na način, kot se (novela, kratka zgodba, igra, biografija, strip, leposlovno besedilo, časopisno poročilo o nekem dogodku). V raziskavi PISA 2012 je bilo v primerjavi s preteklimi cikli tovrstnih besedil več, in sicer približno 20 % (prej 15 %).
- *Razlaga* je tip besedila, v katerem je informacija predstavljena kot koncept ali miselni konstrukt. Tako besedilo vsebuje razlago o tem, kako so sestavni elementi povezani v smiselno celoto, in pogosto odgovarja na vprašanje KAKO (npr. šolski esej, diagram, ki predstavlja model spomina, graf populacijskih trendov ipd.).
- *Utemeljitev* je tip besedila, ki predstavlja povezavo med pojmi ali predpostavkami. Utemeljevalna besedila pogosto odgovarjajo na vprašanje ZAKAJ. Druga pomembna vrsta utemeljevalnega besedila je besedilo, ki prepričuje ali s pomočjo katerega je izraženo določeno mnenje ali stališče. Primer tovrstnega besedila bi bilo pismo uredniku, reklamni plakat, ocena filma ali knjige ipd.
- *Navodila* so tip besedila, ki vsebuje podatke o tem, KAJ JE TREBA NAREDITI. Navodilo vključuje postopke, pravila, omejitve in specifikacijo določenih vedenj, z namenom razrešitve določenega problema. Primer tovrstnega besedila so recepti, diagrami, ki prikazujejo postopek nudenja prve pomoči, navodila za inštalacijo programov ipd.
- *Pozivno/izvršilno besedilo* je besedilo, katerega namen je doseči nek cilj, opredeljen znotraj besedila. Npr., zahtevamo, da se določeno delo opravi, organiziramo srečanje ipd. Ta tip besedila je bil prvič vključen šele v raziskavi PISA 2009 in ni del Werlichove klasifikacije. Razlog za vključitev je bila zelo pogosta uporaba tovrstnega tipa besedila v digitalnih medijih (vsakdanja e-sporočila, tekstovna sporočila, izmenjave med vrstniki, ki zajemajo potrditev določenih dogovorov ipd.).